

Opprop om sang i skolen

«Vi synger ut for sang i skolen»

Om sang:

Sang er et av våre viktigste kulturuttrykk, og har vært en sentral del av den norske skolehverdagen gjennom århundrer. Det er i dag godt dokumentert at sang kan brukes som et effektivt virkemiddel for læring og motivasjon i en rekke fag.

Sang kan bidra til et positivt læringsmiljø, til å bygge fellesskap og har positiv effekt på kognitive prosesser som konsentrasjon, hukommelse, motivasjon og språkinnlæring. Sang kan også brukes forebyggende mot mobbing, styrke empati og psykisk helse og bidra til en naturlig integrering av barn med en annen kulturell og språklig bakgrunn. Gjennom sangen skapes tradisjoner som blir felleseie for alle barn og voksne på skolen – uansett sosial bakgrunn og alder. Det ligger også en verdi i at elever og lærere får et sunt og bevisst forhold til sin egen sang- og talestemme.

Situasjonsbeskrivelse:

Dessverre viser både forskning og praktisk erfaring at det synges betydelig mindre i dagens skole enn før. Sang som fagområde er heller ikke lenger ivaretatt i lærerutdanningen. Sang som begrep er fjernet fra overordnet del i læreplanen. Det er også fjernet i forslaget til fagplanen i norsk og i andre fag der sangen alltid har vært en naturlig del av undervisningen. Mer enn 40 prosent av alle skoler har ikke fagutdannede lærere til å undervise i musikkfaget.

Nedbyggingen av sangen i lærerutdanningen som har skjedd over tid har ført til at det finnes liten trygghet og motivasjon hos nye lærere til å utøve sang i timene. Lærerne får i utdanningen heller ikke nok kompetanse om repertoar, sangtradisjoner eller om kulturarv. Sangvalget på skolen blir derfor ofte tilfeldig, lite hensiktsmessig og ofte styrt av kommersielle plattformer og aktører. Sang uten singback-lydfiler skjer snart kun unntaksvis på skolen. Dette har ført til at ens egen sangstemme oppleves fremmedgjort og ikke god nok. I tillegg blir sangen som aktivitet på skolen stadig mindre spontan, da all sang må foregå med lydanlegg.

Alt dette vekker stort engasjement og bekymring hos en rekke enkeltpersoner, foreldre, organisasjoner og institusjoner. De ser et tap både for det enkelte oppvoksende individ, og for Norge som kulturnasjon. Rekruttering til kor – som utgjør Norges nest største frivillige bevegelse etter idretten – og rekruttering til visegrupper, band og solister, vil også kunne bli betydelig svekket dersom ikke vår viktigste fellesarena tar sangen på alvor.

En rekke organisasjoner har derfor gått sammen om å utforme et opprop for å sikre sangens fremtid i det norske skoleverket. Kravene er som følger:

I Den daglige sangen på skolen

- 1. Det må sikres at sang er en aktivitet og et levende virkemiddel i skolens hverdag, ikke bare i musikktimene. Det må sikres at alle barn – uavhengig av skolestørrelse eller geografisk bosted – gis anledning til å få synge, lære repertoar og få utvikle sin egen, unike sangstemme. Det må sikres at skolen har tilgang til nødvendig og hensiktsmessig repertoar.***

II Et kompetanseløft innenfor sang for både dagens og morgendagens lærere

1. **Kompetansekrav for lærere:** Det må stilles krav til kompetanse til musikk lærere i grunnskolen. Lærerkompetanse sikrer både at sangaktiviteten gjennomføres med tilstrekkelig kvalitet, men også at sangens posisjon på skolen heves gjennom et styrket fagmiljø. Det bør være krav om 60 studiepoeng for å undervise på ungdomsskolen og 30 studiepoeng for å undervise i barneskolen.
2. **Sang må inn i lærerutdanningen:** Sang er en aktivitet som er overgripende på tvers av fag. Sang og sangledelse må derfor bli en obligatorisk del av lærerutdanningen for lærere i grunnskolen, ikke bare for de som utdanner seg til musikk lærere.
3. **Kompetanseløft for dagens lærere:** Det må gjennomføres kompetansetiltak innenfor sang for de lærerne som er i skolen i dag og som mangler kompetanse og trygghet i å igangsette og lede sang. Det bør gis støtte til utvikling og distribusjon av både læringsmodeller og fagmateriell for å styrke sangen i skolen.

III Sangens posisjon i norsk læreplan

1. **Sang som aktivitet bør nevnes konkret:** Sang må få sin rettmessige plass i samtlige læreplaner der dette er naturlig. Spesielt viktig er det at sang nevnes som konkret aktivitet i musikkfaget og i norskfaget. Gjennom å definere sangen som metode, verktøy og uttrykksform i læreplanene, sikres det at sangen også i fremtiden blir en del av disse fagenes praktiske gjennomføring.

IV Sangen som del av den generelle styrkingen av de estetiske fagene på skolen, samt av skolens kulturelle plattform

1. **Styrking av de estetiske fagene:** Vi forventer at Regjeringen legger fram «Plan for styrking av de estetiske fagene», slik Stortinget påla den allerede i 2016. Denne planen bør også omfatte tiltak som sikrer spesifikt sangens posisjon i norsk skole.
2. **Sikre tilgang til repertoar:** Det bør sikres tilgang for lærere og elever til repertoar, metodiske veiledninger og annet støttmateriell av høy kvalitet. Dette bidrar til å ivareta sangen som et fundament for norsk kulturarv og tradisjon, og til å sikre nyutvikling og initiering av nye, relevante sangtradisjoner.

Oslo 24.5.2019

Med hilsen:

Krafttak for sang
Musikk i Skolen
Norsk musikkråd
Musikkens studieforbund
Koralliansen
Ung i Kor
Ung kirkesang
Norges Korforbund
Norsk sangerforum
Norsk Sangerforbund
Norges kirkesangforbund
Foreningen norsk kordirigenter - FONOKO

CREO - forbundet for kunst og kultur
SEF – Samarbeidsforum for estetiske fag
Musikk fra livets begynnelse
Skapia
Norsk kulturskoleråd
FolkOrg
Norges Sangerforbund
De Unges Orkesterforbund
KFUK-KFUM Norge
Musikkpedagogene
Norge Norsk Forening For Musikkterapi
Dissimilis
Samspill International Music Network
Dextra Music
Norsk Komponistforening
NOPA
Norsk fagråd for musikk, dans og drama
Norsk Kvedarforum
Den Norske Opera & Ballett
Noregs ungdomslag
Norsk Viseforum
TONO